І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ЛИСТОПАДА 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 17, 1964 No. 214. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕРНУВСЯ ДО ВАШИНГТОНУ, НАРАДЖУЄТЬСЯ З КОМІСІЯМИ

Вашингтон. — 15-го листопада президент Джансон вернувся із своєї фарми в Джансон Сисі в Тексасі до столиці, де має вивчати рекомендації 13-ох окремих комісій, які вже довший час працювали над тим, щоб скласти Президентові програму праці на найближчий рік в ділянці внутрішньої політики. Звіти цих комісій мали бути готові до 15-го листопада, і, починаючи від понеділка, 16-го листопада, Президент студіюватиме ці звіти на нараджуватися з деякими членами згаданих комісій в найближчих днях в Білому Домі. Президент прилетів на летовище Ендрюс в Мериленді, де його після 6-ої години по полудні привітала група людей, що була на летовищі, звідки він гелікоптером відлетів до Білого Дому. Там чекали на Президента майже всі члени його кабінету з родинами та члени Президентового штабу в Білому Домі з жінками і дітьми. Президент і його дружина привіталися з ними та кілька хвилин розмовляли. В Білому Домі цього тижня Джансон продовжуватиме розмови про федеральний бюджет на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1965-го року. Минулого тижня Президент в справі нового бюджету конферував із 5-ма членами свого кабінету. Президент працював на фармі і в суботу, не виходячи навіть на лови на оленів, хоч саме субота була першим днем дозволених ловів на ці тварини. Місцеві щоденники донесли, що Президента скортіло вийти в ліс на короткий час не на те, щоб полювати, тільки щоб подивитися на оленів. Та Президент має вернутися до Тексасу при кінці цього тижня, бо він має промовляти на інсталяції нового канцлера в Стейтовім Учительськім коледжі в Сан Маркосі в п'ятницю. В тому коледжі навчався Джансон і має до нього сантимент. В неділю 22-го листопада на фарму Президента мають прибути сенатори демократи Ричард Б. Расселл і Герман Талмадж, та губернатор Карл Сендорс, і тоді Президент буде з ними полювати на оленів. Джансон має залишитися на фармі аж до Дня Подяки — 26-го листопада. Згадані вище 13 комітетів були визначені Президентом вже давніше, але не були досі опубліковані прізвища їхніх членів. Праця цих груп має бути основним матеріялом, на якому уряд складатиме свою програму та вноситиме до Конгресу потрібні законопроєкти для її здійснення. Ці групи вивчали такі проблеми та предложили про них свої рекомендації: підтримати теперішній добробут в цій країні; співпраця між урядовими агенціями в справах фінансових; реорганізація виконної частини федерального уряду; справи виховання і шкільництва, економічна політика у відношенні до закордону; збереження природної краси ЗДА; проблеми здоров'я, рільництва, транспорту, великих міських метрополій та природних ресурсів країни.

Дві треті Республіканського Крайового Комітету за зміну партійного проводу

Вашингтон. — Деякі республіканські провідники перевели опитування серед 129-ох членів Республіканського Крайового Комітету і ствердили, що більше як дві треті цього комітету домагаються зміни в проводі своєї партії. Немає навіть 40 членів цього Комітету, які підтримували б теперішній провід, це значить голову комітету Діна Бирча, який є беззастережним прихильником сенатора Беррі Голдвотера. Сенатор республіканця із Південної Дакоти Карл Е. Мундт пропонує конференцію представників всіх фракцій Республіканської партії під проводом колишнього президента Двайта Д. Айзенгавера, щоб випрацювати програму майбутньої партійної політики. Конгресмен Роберт Тефт молодший, який програв сенаторські виборчі змагання в Огайо, дорадкує своїм співпартійцям менше говорити один-два місяці і більше думати про те, яка має бути майбутність партії. Сенатор Голдвотер і його прихильники заявили 13-го листопада, що Бирч повинен залишитися на своєму становищі. Кандидат на республіканського віце-президента конгресмен Вілліям Е. Міллер заявив, що після виборів Бирч не є „Голдвотеровою людиною", він є „республіканською людиною", і має так керувати працею комітету, щоб республіканці могли в 1966-му році вибрати більше сенаторів, губернаторів і конгресменів.

Труман говорив на телевізії про причини, чому мусів звільнити генерала Мек Артура

Ню Йорк. — На телевізійній стації ВНЕ В (канал 5) передавали сфільмовану історію, в якій колишній президент Гаррі С. Труман звільнив був в квітні 1951-го року генерала армії Даглеса МекАртура. Про цю справу зараз після звільнення говорив ген. МекАртур, а Труман аж тепер зайняв становище до неї в телевізійнійному виступі, вже після смерти ґенерала. Труман обговорив тодішні політичні й військові події, вказуючи на ті причини, які довели до того, що він звільнив головного команданта збройних сил союзників в Кореї — ген. МекАртура. Труман казав, що Вашингтон вів таку політику, щоб корейський конфлікт не викликав третьої світової війни, а генерал МекАртур постійно домагався дозволу заатакувати комуністичний Китай. Труман твердить, що генерал цікавився тільки вислідом битви, в якій він був заанґажований безпосередньо, і зовсім не думав про ті світові наслідки, які могла б спричинити його атака. Труман закінчив свій виступ заявою, що він мусів обстоювати свої пава як головнокомандувач збройними силами ЗДА у відношенні до непослушного генерала.

В АМЕРИЦІ

● **Білий Дім заперечив** поширену радіовою стацією Нешенел Бродкастінґ Компані вістку про те, що на становище головного прокуратора ЗДА мав би бути найменований Кларк Кліффорд, який тепер займається справою реорганізації бюрового штабу в Білому Домі. Кліффорд відвідав президента Джансона на фармі в Джансон Ситі, Тексас.

● **В Ню Йорку** перші два театри на Бродвею дістали дозвіл продавати алькогольні напої. Продаватимуть в театрах під час перерв і одну годину перед початком вистави та одну годину по її закінченні. Ліценція коштує $1.700 річно. Ресторани і бари платять за неї по $1.500 річно. Продаватимуть в театрах: коньяк, скач, житнівку, бурбон і джін. Пити можна буде зі содою і джінджерелом. Мішаних напоїв не будуть продавати, бо на це не буде часу.

Православні Церкви відкладають „діялог" з Ватиканом на 2 роки

Родос. — В неділю 15 листопада закінчився на Родосі панправославний Собор Архиєрейською Богослужбою і збірним Пастирським Листом до всіх православних у світі. За найважливішу справу вважалося на тому Соборі — дальше відношення до Католицької Церкви. Остаточно рішено вікласти проєктований „діялог" з Апостольською Столицею на два роки „внаслідку відсутности відповідних умов для такого діялогу в теперішньому часі". За твердженням західніх корепондентів, прийнято таке рішення під натиском збоку представників шістьох Православних Церков з-поза залізної завіси, які діяли під проводом і за вказівками московсько-православних владик. Знову ж ці останні, твердять західні обсерватори, були, як усі люди в СССР і його сателітських країнах, заскочені останньою палатною револ юц і є ю на Кремлі і не знали, як поставляться нові кремлівські правителі до дальших контактів з Ватиканом: чи продовжуватимуть ці контакти, нав'язані авдієнцією Алексея Аджубея у покійного Папи Івана XXIII і заманіфестовані приявністю московсько - православних „обсерваторів" на Вселенському Соборі, чи завернуть до давніх гострих атак проти Ватикану і всієї Католицької Церкви у стилі з часу холодної війни Сталіна.

В Брукліні — Північ відзначили Листопадові Роковини

Бруклин, Н. Й. — Центральний Комітет Українських Організацій, філія УККА в Брукліні - Північ відзначив Листопадові Роковини і 50-річчя Українських Січових Стрільців окремою Академією в залі УНДому при Гренд вулиці о год. 5-ій вечора. Програму відкрито співом американського гимну та співом: „Гей у лузі червона калина" у виконанні хору церкви св. Духа під диригентурою п. Л. Рейнаровича. Святочне слово виголосив о. декан В. Андрушків. Сольоспіви виконували Л. Рейнарович, пані М. Стефанишин і п-і Ганна Шерей. Співали: хор церкви св. Духа і хор юнацтва СУМА, обидва під диригентурою Л. Рейнаровича. Деклямації були у виконанні О. Ящук і Д. Кушнір. Юнацтво СУМА з успіхом відограло сценку К. Гупала „Перший Листопад у Львові". Відомі оперові співаки Ганна Шерей і Лев Рейнарович відспівали дуети „Коли ви вмирали" в муз. аранжовці о. А. Борси і „Пісню про Дніпро" Майбороди. Виконання всіх тих точок вдоволило численних присутніх, які щирими оплесками виявляли своє вдоволення. При фортепіні був п. Т. Левицький.

Вшанували 50-ліття творчої праці мистця Михайла Осінчука

Ню Йорк. — У п'ятницю 13-го листопада, в Літературно - Мистецькому Клюбі відбувся вечір, на якому вшановано видатного арт.-маляра проф. Михайла Осінчука. Виставка його ікон і портретів відбувається у великій залі цього ж Клюбу. Михайла Осінчука привітав із 50-річчям плідної творчої праці голова Клюбу Б. Ржепецький, а про мистця, його біографію та різні аспекти творчости говорили доповідачі: проф. Д. Горняткевич, мистці Л. Кузьма, В. Ласовський, А. Малюца. Вони підкреслили значні здобутки Михайла Осінчука в ділянці українського іконопису та портрету в мало поширеній тепер монументальній техніці темпери. Проф. Михайло О с і н ч у к щиро подякував доповідачам і присутнім за увагу та закликав молодших мистців продовжувати традиції українського національного мистецтва. Вечір закінчився товариськими прийняттям, на якому промовляли І. Кедрин, М. Черешньовський, проф. Р. Чубатий, М. Лисогір і д-р Роман Осінчук. Вечором проводив голова ЛМКлюбу Борис Ржепецький, який висловив радість, що на терені Клюбу можна було вшанувати того заслуженого мистця.

У Ню Йорку відбувся Виховний Семінар Союзу Українок Америки

Ню Йорк. — У неділю 15 листопада в Українському Народному Домі, відбувся черговий Виховний Семінар, скликаний Окружною Радою СУА під керівництвом п-ні Наталії Чапленко. На семінар прибуло близько 40 осіб, переважно молодих матерів-українок. Над 17 дітьми опікувалися в сусідній кумнаті у Світлиці пані: М. Головей, А. Книш, Л. Котлярчук і О. Рак. Учасники семінару заслухали й обговорили доповіді д-р Стефанії Гук „Медичні аспекти у вихованні дітей". Лесі Храплівої „Українська дитяча література дошкільного віку на еміґрації". Леоніда Полтави „Українська дитяча література в УССР". Одночасно в тій же залі відбулася виставка дитячої еміґраційної книжки, влаштована культ-освітньою референткою п-ні Є. Єнсен, з допомогою „Книгоспілки" та „Говерлі", а також відбулася успішна розпродажа дитячої літератури.

ЗИМА В КАЛІФОРНІЇ

В той час, як у східних стейтах ЗДА ще тепло й сонячно, в Каліфорнії, Неваді, Міннесоті, Арізоні та інших західніх стейтах почалася зима із сніговими бурями. На фото: сотки авт, що застрягли в снігу в Сода Спрінґс у Каліфорнії

ЗДА й Західня Німеччина підписали договір про тісну військову співпрацю

Під час відвідин міністра військових справ Західньої Німеччини Кая Уве фон Гасселя у Вашингтоні з ним відбув конференцію Єтакож державний секретар Дін Раск (зліва).

Вашингтон. — В суботу 14 листопада 1964 західньо - німецький міністер військових справ Кай Уве фон Гассель і американський секретар оборони Роберт МекНамара підписали після трьох днів безперервних нарад у Вашингтоні договір про тісну військову співпрацю. Підписання того договору прийшло після того, як успішно закінчились паралельні наради, ведені між головою шефів об'єднаних штабів збройних сил ЗДА генералом Ерлом Вілером і головним командантом західньонімецької армії генералом Гайнцом Третнером. Ті наради були попереджені конференціями фахівців, представників американських і західньо - німецьких військово-продукційних п р о м ислових компаній — Дженерал - Моторс з Дітройту і відповідної фабрики в Авгсбурґу — та фахівців кораблебудівництва. В обширному комунікаті подано докладно прерізні пункти порозуміння в к о н к р е т них справах — німецьких замовлень на американську зброю на 700 мільйонів дол. річно впродовж 5-ох років, — спільного вирібництва нового танку, — доставу Німеччині ракетного нищильника, — заінтересування Америкою в новому німецькому 20-им автоматі і т. п: Стверджено потребу постійного спільного зв'язку в справах у з г і д н е н о ї стратегії і тактики. Рішено, що справна морської фльоти з різнонаціональною залогою і атомовими ракетами повинна бути завершена „як мога швидше", як тільки закінчаться дипломатичні розмови, — натяк на бажання Британії ще раз переговорити ту справу й її деяцо змодифікувати. За негайними коментарями, цей американсько - німецький договір вважається за прогру заходів французького президента де Голля відтягнути Західню Німеччину від тісної військово - політичної співпраців з Америкою та позбавити Америку її вирішного голосу в справах оборонної стратегії НАТО.

Рада Безпеки розглядає скаргу Ізраїлю і Сирії

Об'єднані Нації. — Ізраїль і Сирія зажадали негайного скликання Ради Без п е к и Об'єднаних Націй задля розгляду їхніх скарг щодо агресії, яку кожна з тих держав мала перевести проти другої держави в другій половині минулого тижня. В минулий четвер сирійська артилерія буцім-то острілювала прикордонну ізраїльську оселю, при чому мало згинути кілька осіб. На другий день ізраїльське летунство збомбардувало ті артилерійські станиці і, за сирійським комунікатом, згинуло 7 сирійських вояків і 25 були ранені. Знову ж наступного дня, в минулу суботу, прийшло до летунської битви між чотирма сирійськими літаками типу совєтських МІҐ-ів і 4-ма ізраїльськими літаками типу французького Міраж. Ця летунська битва відбулася на північ від Галилейського озера. Кожна сторона втердить, що поцілила ворожий літак, але нема доказів, щоб будь-котрий літак був знищений. Обидві сторони негайно заклали протест перед Мішаною Комісією для військового перемир'я, яка існує на Середньому Сході від часів ізраїльсько - арабської війни тому 15 років, а також подали скарги до Об'єднаних Націй. Амбасадор ЗДА в ОН Аллей Стівенсон, який є в цьому місяці головою Ради Безпеки, скликав у цій справі її засідання на понеділок 16 ц. м.

У Женеві відновлено переговори про митні тарифи у торгівлі з Европою

Брюссель: Шість західньо-европейських держав Европейської Економічної Спільноти (чи пак Спільного Господарського Ринку), якими є Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія і Люксембурґ, погодилися в минулу суботу - після кількох днів буквально безперервних нарад — на спільну одностайну листу тих промислових продуктів, які вони хочуть виключити з-під договору про генеральне обниження тариф у торгівлі між Західньою Европою і З'єднаними Державами. Переговори про таку генеральну редукцію митних тариф на імпорт - експорт промислових виробів, відомі під назвою „Кеннеді-рунди", застрягли були на мертвій точці саме через розбіжність думок щодо тих продуктів, щодо яких кожна держава застерегла собі право встановляти власні мита: це стосується в першу чергу так званих стратегічних товарів, до яких враховується також сталь і нафту. На понеділок 16 ц. м. визначено остаточний ттермін, до якого західньо-европейські країни м а л и пред'явити листу промислових „вийнятків". Відновлені у понеділок Женевські переговори будуть ведені на базі „Генеральної згоди про тарифи й торгівлю" (ҐАТТ) і хоч вони напевно будуть довгі й морочливі, то само їх започаткування чи пак відновлення вважається за великий успіх. Якщо буде підписаний договір, то коли б навіть з-під тісії умови „вийнято" 12-20 відс. різних продуктів, то фахівці передбачують зріст торгівлі у вільному світі впродовж кількох найближчих років на кругло більйон долярів.

● **У Греції проголошено**, що королівська пара, 24-річний король Константин і його 18-річна дружина Анна-Марія, очікують потомства. Їхнє вінчання відбулося 18 вересня цього року. Король пояснив, що з уваги на той стан своєї молодої дружини, він — їдучи з нею автом по всій Греції — їхав помалу й дуже обережно.

ЗДА ПОТВЕРДЖУЮТЬ СВОЇ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ БОРОНИТИ ЕВРОПУ

МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ БРИТАНІЇ ВОКЕР У БОННІ

Берлін. — Заступник державного секретаря Джордж Болл, приявний на німецько-американській конференції в справі партнерства держав обабіч Атлантику, використав нагоду для виголошення деклярацийної промови про американську політику у відношенні до Европи. Потвердивши вірність Америки союзницьким договорам, які зобов'язують її до оборони Західньої Европи проти можливої комуністичної аґресії, Дж. Болл заявив готовість Америки найтісніше зв'язати заплянoвану морську фльоту з різнонаціональною залогою і атомовими ракетами з збройними силами Атлантійського Союзу (НАТО). Америка — заявив він — готова з'єднатися з іншими країнами НАТО, однаково атомовими, як неатомовими, у спільному зусиллі створити таку фльоту й орудувати нею. Америка не вважає таку фльоту — говорив далі Джордж Болл — за „статичну концепцію", себто за ціль саму для себе, а за один крок вперед „на шляху до щораз тіснішого партнерства між країнами Північної Америки і Західньої Европи, яка в свою чергу змагає до власної єдности". Натякнувши на існуючі сумніви щодо рішення Америки заанґажуватися своєю атомовою зброєю в обороні Европи, Джордж Болл заявив: „не зробіть помилки. Наша стратегічна нуклеарна сила зобов'язана боронити наших европейських союзників так само, як боронити саму Америку, бо ці дві речі нерозривно пов'язані". Ця заява була — за ствердженням найперших західніх коментаторів — адресована однаково до Москви, як Парижу, з уваги на гостру опозицію проти згаданої морської атомової фльоти однаково збоку Совєтського Союзу, як Франції де Ґолля. Джордж Болл від'їхав тже з Берліну до Бонну на розмови з західньо-німецьким канцлером Людвіґом Ергардом і міністром закордонних справ Ґергардом Шредером.

Коли Джордж Болл був у Берліні, то в Бонні перебував британський міністер закордонних справ Гордон Вокер. Його дво- і півгодинна розмова з міністром Ґергардом Шредером стосувалася також згаданого вгорі проєкту морської атомової фльоти, щодо якої теперішній новий британський уряд хоче запропонувати певні зміни. Зрештою, обидва міністри переговорили різні справи з міжнародної політики, почавши змінами в Москві та скінчивши ситуацією в Південній Азії. Британський міністер запросив свого західньо - німецького колеґу приїхати до Лондону на 11 грудня для продовжування цих нарад. Тоді вже повернеться з Вашингтону британський прем'єр Гарольд Вільсон і будуть відомі рішення, прийняті у Вашингтоні в різних справах, що стосуються НАТО. У розмові з канцлером Людвіґом Ергардом Ґордон Вокер заторкнув справу офіційних відвідин королеви Єлисавети в Західній Німеччині, передбачені на першу половину наступного року. Ґордон Вокер прибув до Бонну, як до першої столиці на европейському континенті, яку він відвідує за свого урядування і цим підкреслено значення, що його Британія придає до поправи своїх відносин з Західньою Німеччиною. Відвідини королеви Єлисавети в Німеччині мають відбутися після остаточного з'ясування всіх справ між Британією і Західньою Німеччиною і мають стати маніфестацією союзу тих двох держав, що були ворогами в двох світових війнах.

Чу Ен-лай вернувся з Москви до Пейпінґу

Москва. — Комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай відлетів в минулу п'ятницю 13 ц. м. з Москви і прилетів в суботу до Пейпінґу. На летовищі прощав його совєтський прем'єр Алексєй Косиґін. У проголошеному совєтському комунікаті сказано, що розмови з Чу Ен-лаєм були „одверті і товариські". З цього міркують, що ті розмови не дали ніякого позитивного результату, бо в большевицькій термінології будь - який успіх був би висловлений словами „приятельський і сердечний". Здогадуються, що в отих розмовах у Моксві рішено щонайвище, щоб між большевиками і китайськими комуністами продовжувати розмови про ліквідацію „ідеологічного" спору між ними, але що покищо існує між ними засаднича розбіжність в справі „співіснування" з капіталістичними країнами. Чу Ен-лай буцім-то був обурений совєтською інтерпретацією висліду американських виборів, що обрання Джансона означає „бажання Америкою миру". Китайські комуністи вважають Джансона „кровожадним протектором інтересів імперіялістичного капіталу".

Чеський мистець Ладіслав Сватос вибрав свободу і просить азилю в ЗДА

Ню Йорк. — 33-річний чеський мистець - ілюстратор Ладіслав Сватос, який разом із 47-ми чеськими мистцями прибув у відвідини до ЗДА, 5-го листопада вибрав свободу і вирішив не вертатися до Чехо - Словаччини. Він ще 8-го листопада відлучився від решти мистців та сховався у приятеля, щоб залишитися на волі. Він вибрав волю, хоч знав, що його попередник на шляху до волі д-р Ярослав Кремель 10-го липня старався втекти за кордон, але це йому не вдалося, його заарештовано й засуджено до 10-річного ув'язнення в Остраві 17-го жовтня. Ілюстратор Сватос діставав урядову платню в державнім видавництві шкільних книжок 900чк місячно, а крім того, ще заробляв приватно 2 000 корон, і тому він не втік на волю з матеріяльних причин. Сватос каже, що деяка політична відлига в останніх роках є тимчасова. Молодь не вірить в майбутнє комунізму і є в опозиції до його „нелюдських метод". Маляр Сватос не має рідні в Чехо - Словаччині.

У СВІТІ

● **Соціялістичний уряд Британії** рішив припинити доставки зброї до Південно-африканського Союзу з уваги на біло-расову політику тамошнього режиму прем'єра Генріка Верверда. Південно-афиканський Союз замовив був в Британії військових літаків на суму 56 мільйонів дол.: ті машини Британія або продасть комусь іншому або включить у власне летунство.

● **Індійський прем'єр** Лаль Багадур Шастрі заявив у парляменті, що Індія не прагне власної атомової зброї. Не можна — заявив він — голосувати про будову атомової зброї в тій самій парляментарній залі, де наради відбуваються в тіні портретів Махатми Ґанді і Джавагарлала Неру. Шастрі покликався на заяву президента Джансона, що ЗДА готові оборонити Індію проти атомового шантажу збоку комуністичного Китаю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Перестаріла традиція

Після останніх президентських виборів з різних сторін відізвалися голоси, мовляв, час між партійними конвенціями і днем голосування задовго довгий. Республіканські невдатні кандидати, сенатор Беррі Голдвотер та конгресмен Вілліям Міллер, як і переможний кандидат на віце-президента сенатор Гюберт Г. Гомфрі, однозгідно висловилися проти збереження дотеперішньої традиції щодо часу передвиборчої агітації. Конкретно, коли цього року республіканська конвенція скінчилася 28-го липня, а демократична 27-го серпня, то передвиборчий час тривав понад два місяці, а республіканці розпочали свою кампанію на місяць скорше. Однак саме хід і вислід останніх виборів доказав якнайкраще, що час тривання передвиборчої агітації не впливає на сформування рішення виборців.

Деякі аналітики останніх виборів звертають увагу, що хоч республіканці мали більше, як три місяці часу, щоб з'ясувати виборцям дійсні позиції сенатора Беррі М. Голдвотера в різних справах внутрішньої і закордонної політики, їм не вдалося це зробити. Ці коментатори твердять, що коли б навіть передвиборчий час тривав ще довше, все одно це не змінило б остаточного висліду, бо маса американських виборців не прислухається до подробиць взаємної полеміки і навіть не любить „процесу за букву", веденого виборчими суперниками, а керується певними твердими критеріями: існуючою економічною ситуацією, враженням, що його роблять особи кандидатів та деякі сутопрактичні актуальні справи. Аргументи ідеологічного характеру й так би мовити принципові засновки закордонної політики — не притягають великої уваги американських виборців. Треба глибокого потрясення економічної ситуації країни, чи якоїсь дійсно великої закордонно-політичної події, щоб переконати виборців у потребі „зміни". Для цього не потрібно довгої передвиборчої агітації. Тому коментатори вважають, що взагалі останню передвиборчу агітацію „змановано", бо ведено її на базі — нові і чужій виборцям. Оце й було одною з причин програ республіканців: виборців не переконано, що потрібна зміна у Білому Домі.

Традиція довготривалих виборів в Америці походить ще з часу, коли треба було кіньми, диліжансами та потягами переборювати величезні простори, хоч би в меншому тоді числі стейтів. Тепер, у добі радіо, літаків, телевізії і розбудованої преси передвиборча пропаганда доходить негайно до найдальших закутків країни. Нема також ніякої потреби, щоб головні кандидати обов'язково особисто відбували довжелезні подорожі літаками чи спеціальними виборчими потягами.

Є, врешті, ще третій, може найважливіший момент у користь скорочення передвиборчого агітаційного часу: шкідливість розбурхування пристрастей щораз новими взаємними закидами. Скорочений наполовину речинець передвиборчої агітації примусив би головних кандидатів та їх прихильників більше конкретизувати свої позитивні програми та зосереджувати себе на найсуттєвіших проблемах, найприступніших для широкого виборця. Так дістеся, наприклад, у Британії: трьох тижнів передвиборчої кампанії, від дня розв'язання парламенту до дня голосування, цілком досить, щоб провести всю ту роботу, для якої в Америці чомусь треба трикратного часу, в якому вся державна політика перебуває в стані провізорії.

Тому, скорше чи пізніше, в Америці прийде також до двопартійного порозуміння про скорочення передвиборчого часу. Коли той час використовується для пожвавлення громадської діяльності, то праця над громадською активізацією людей повинна тривати безупинно — і тоді й громадяни будуть більш зрілими й схоплюватимуть швидше різниці між партіями та кандидатами.

Сумнівне перемир'я

Драматичний відхід Нікіти Хрущова від влади наче автоматично висунув запит: чи прийде тепер до згоди між російськими і китайськими комуністами? Відомо, що в усіх суперечках чимало ролю грають моменти характеру персонального: всім комуністам і некомуністам у світі було ясно, що Мао Тсе-тунг не терпить Хрущова, вважає його за профана в справах комуністичної ідеології, а на себе дивиться, як на найавторитетнішого наступника Леніна в ієрархії міжнародних комуністичних бонз. Таким чином у совєтсько-китайському конфлікті теж спліталося принципово-ідеологічне з персональним. Виявилось це яскраво в декларації китайської компартії з 6-го цього місяця:

„. . . Щоб зберегти й скріпити єдність міжнародного комуністичного руху, треба вести безкомпромісову боротьбу проти всіх форм опортунізму, який зраджує марксизм-ленінізм, особливо проти модерного ревізіонізму, який сьогодні є головною загрозою для міжнародного комуністичного руху. Хрущов — головний репрезентант модерного ревізіонізму. Він зрадив ленінізм, зрадив міжнародний інтернаціоналізм, зрадив шлях жовтневої революції і зрадив інтереси совєтського народу. Совєтський нарід і компартія СССР недавно усунули Хрущова з керівних становищ, що їх він займав у партії і державі. Це дуже добре діло, і воно знаходить підтримку збоку марксистів-ленінців та революційних мас в усьому світі . . ."

Свої сподівання на замирення з наступниками Хрущова Пейпінг заманіфестував, виславши на святкування 47-их роковин „жовтневої революції" у Москві делегацію під проводом „самого" прем'єра Чу Ен-лая. Очевидно, що цей останній приїхав до Москви не на те тільки, щоб придивлятися з трибуни на Красному майдані військовій параді, а щоб провести розмови про справи, які спричинили отой розбрат. За всіма познаками — між Москвою і Пейпінгом триватиме перемир'я, яке поклало відразу з відходом Хрущова. Не буде взаємної полеміки, закидів й обвинувачень, не буде взаємних колючок, а на місце образ знову прийдуть запевнення щодо потреби „пролетарської єдности". Про це йдуть і це йтимуть наради.

Проте, дуже сумнівно, чи це перемир'я триватиме довго і чи воно закінчиться — миром. Хоч комуноказька політика виявляла теж зигзагуватість — промова Мао Тсе-тунга про „тисячу квітів в одному саду", після того поворот до реакції, в господарській ділянці „великий скок уперед" із заведенням комун, потім скасування їх — однак вона доктринерсько-принципова, коли йдеться про „американський імперіялізм" та про війну, як невідкличний засіб для осягнення цілей комунізму. Може сумніватися, чи апаратчики, які опинилися при владі в Москві, переставляться на шлях доктринерського думання Мао Тсе-тунга чи Ліо Шао-чі. Очевидно, не виключене, що Брежнєв-Косигін захочуть продемонструвати свою ворожість супроти „імперіялістів" і загострять відносини, наприклад, довкола проблеми Берліну. Але не виключене також, що такі заходи, як поширення мізерних садибних ділянок будуть засуджені Пейпінгом, як новий доказ злочинного „ревізіонізму".

У цитованій декларації китайські комуністи стверджували, що „великого колеса історії не повернути назад ані імперіялізмові, ані реакціонерам, ані хрущовському ревізіонізмові". Однак, залишається відкритим сумнів, чи можна завернути колесо історії назад на шлях сталінізму і холодної війни за рецептами Вишинського — Молотова. Залишається також відкритим питання, чи вдасться Брежнєву — Косигінові — Суслову довго лявірувати між „ревізіонізмом" та китайською ортодоксальністю, і — як довго втримається їх „колективний" провід.

МІХЕЛЬ МІЖ МАР'ЯНОЮ І ДЯДЬКОМ СЕМОМ

Мюнхен. — Упадок Хрущова в Москві, вибори в Англії та в ЗДА, драматичні події у В'єтнамі, навіть вибух першої атомової бомби в Китаї — все це менше цікавить політичні кола Німецької Федеративної Республіки, ніж криза в провідній партії Німеччини — в Християнсько-Демократичній Унії. Раніше ця партія була під проводом особи, яка одночасно стояла й на чолі уряду в Бонні: Аденауера. Тепер функції поділено. Головою уряду рік тому став Ергард, головою партії залишився Аденауер.

Це двоєвладдя приносить свої прикрі наслідки, які мають причину також у персональних сантиментах дотичних людей: Аденауер не може перебороти, що його власна партія — з допомогою партії Вільних Демократів — відсунула його від влади в державі, поставивши прем'єром Ергарда.

Вже довший час у Християнсько-Демократичній Унії — ХДУ йшли гострі дискусії про напрям закордонної політики уряду. За конституцією Німецької Федеративної Республіки напрям політики уряду дає прем'єр. Отже, право Ергарда давати загальні директиви, а повинність міністра закордонних справ Шредера — здійснювати політику уряду.

Однак тепер склалася така міжнародна ситуація, на яку голова уряду — Ергард — і голова партії ХДУ — Аденауер — мають розбіжні погляди. Аденауер, бувши прем'єром, почав зближення із Францією та її президентом де Голлем. Де Голль має підозріння, що уряд Америки одного дня договориться з большевиками і пожертвує Европу Москві, як сферу її впливу.

Мавши цю ідею, де Голль почав будувати свою атомову зброю, сподіваючись, що в цій справі французам допоможе Німеччина. З другого боку, вашингтонський уряд подав інший проєкт, щоб задовольнити амбіції держав-членів НАТО: створити спільну атомову бойову силу: 25 ракетоносних кораблів з міжнаціональним складом залоги.

З усіх держав НАТО найбільше прихильно поставилася до цього проєкту Західня Німеччина. Де Голль рішуче відкинув участь Франції у спільній атомовій силі, яку пропонує Америка.

Французький уряд заявив, що запроєктована участь Німеччини в міжнаціональній атомовій силі, в якій, природно, провід мали б ЗДА, суперечить умовам, укладеним між Парижем і Бонном. Де Голль загрожує, що, в разі здійснення американського проєкту з участю Німеччини, Франція вийде з НАТО.

Щоб посилити натиск на Німеччину, французький уряд поставив ультимативну вимогу до уряду Ергарда: скасувати мито на сільськогосподарські продукти в шести країнах Европейського Спільного Ринку. Німецькому урядові тяжко було б здійснити ці вимоги, бо довелося б порушити інтереси рільників в Німеччині: дешеві продукти сільського господарства з Італії, Голляндії і Франції знизили б ціни в Німеччині на шкоду німецьких рільників.

Уряд Ергарда опинився в дуже скрутній ситуації. Він мусить дати скору відповідь де Голлеві, щоб його задовольнити, але не хоче зразити проти себе Вашінгтон.

В цей момент, на довершення лиха, виступив у пресі Аденауер з гострою критикою політики Ергарда. Він закидає Ергардові хитання в політиці, нетактовність супроти де Голля, який, мовляв, розгнівався, бо його „прийнято холодно" в Німеччині в липні цього року. Аденауер вимагає, щоб Ергард написав листа до де Голля, і що він сам передасть лист французькому президентові в Парижі. Аденауер старається усунути міністра Шредера з уряду, бо він найменше захоплений дружбою з де Голлем, і не хоче, щоб Німеччина опинилася в ролі васаля Франції.

Колотнеча в урядовій партії дає шанси для успіхів опозиції соціял-демократів у виборах. В недавніх комунальних виборах в різних провінціях великі здобутки мала соціял-демократична партія. Розбори в урядовій партії дають надію опозиції здобути нові голоси в 1965-му році.

П. А.

Нова совєтська кінофальшивка

Московська кіностудія випустила на екрани „художній" фільм „Молода Гвардія". Його поставив режисер С. Герасімов за однойменним романом Фадєєва, який, пригадаємо, застрілився після посмертної критики Сталіна. Праця над фільмом тривала майже 10 років. Сам Фадєєв не впізнав би свого твору, прочитавши сценарій Герасімова. Про це згадує і „Правда" з 26-го жовтня, в рецензії „Вічно живі". У фільмі мала б бути показана підпільна група, складена переважно з української молоді, в місті Краснодоні, яка боролася проти гітлерівських окупантів. Були не перевірені ще докладно вістки, що розстріляні згодом німцями юнаки О. Кошовий, Валько, Проценко, Шевцова та інші задумали свою підпільну організацію „Молода Гвардія", як українську націоналістичну організацію, але до них підіслали старших віком провідників-комуністів, і так „Молода Гвардія" продовжувала напади й атентати на фашистів уже з рамени комуністичної партії. Усі члени цієї групи загинули з руки фашистів. Це ще більше „розв'язало руки" кінопропагандистові Герасімову, який зобразив юнаків і дівчат — поза національністю, поза територією і поза молодістю. Образи Кошового, Шевцової, Тюленіна та інших, як пише „Правда", — „немов вирізьблені з граніту". У рецензії на фільм „Молодая Гвардия" висловлено надію, що цей фільм „допоможе справі виховання юних будівників комунізму" . . .

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Михайло Чировський

НА ГОСПОДАРСЬКИХ ОБРІЯХ

Починаючи оцю коротку аналізу економічних показників, треба пригадати декілька даних із минулого: у 1920-му році були президентські вибори, а в 1921-му прийшла перша повоєнна депресія; у 1924-му році знову були вибори, а в 1925-му знову, тим разом, одначе, лагідна рецесія; по виборах 1928-го року прийшла у 1929-му році велика депресія тридцятих років; по другому виборі Рузвельта у 1936-му році Америку навістила поворотна хвиля депресії 1937-38 рр. Друга світова війна перервала ту черговість, яка згодом повторилася у повоєнні роки.

І так, у 1948-му році вибирали Трумана вже під час ринкового імпасу, який у 1948-49 рр. перетворився в рецесію. В 1952-му році відбувалися вибори, а в 1953-54 рр. знову прийшла рецесія; в 1956-му році вдруге вибрали Айзенгавера, а в 1957-58 рр. мала місце рецесія. Вибори 1960-го року переводилися в умовинах ринкового імпасу, що у початках 1961-го року виявився лагідною рецесією.

Погіршання господарської коньюнктури у 1960-му році напевно пошкодило Ніксонові і допомогло Кеннеді так, як цьогорічний просперитет допоміг Джансонові.

Аналіза публічної опінії стверджує, що багато американських громадян голосують згідно з станом своїх гаманців. Гаманець випорожнюваний у 1960-му році, тож змінімо, мовляв, республіканський уряд на демократичний! Цієї осени гаманець був повний, то для чого міняти демократичний уряд на республіканський?

Але на потіху республіканцям, зокрема консерватистам, треба сказати, що на далеку мету може і добре для них, що вони не виграли.

Закид, що, мовляв, велика депресія тридцятих років була виною республіканців, для цієї їм шкодив. І коли б тепер, під час ринкового розгону, республіканці-консерватисти перебрали владу, а в наступному році прийшла рецесія, всю вину приписали б їм.

Зрештою, програ республіканців у 1960-му і вигра демократів у 1964-му році можна було б приписати тільки господарським причинам.

В дійсності новий, повторний демократичний уряд стоїть перед можливістю рецесії в наступному році. Сьогодні економічні справи ще у доброму стані, але — не в найліпшому. Виробництво сталі, електричної енергії і волюмен транспортового вантажу підскочили за останній місяць, але продукція авт і будівельних матеріялів та видобуток нафти обнизилися. При чому оптимізм приводить до дальших, можливо надміру високих інвестицій і до дальшого росту видатків споживача. Затруднення робітної сили високе, а безробіття низьке.

Одначе, немало прикрих показників збирається на господарських обріях. За останній рік ціни сильно зросли: мідь на 3 центи за фунт, цинк — на 3 центи, алюміній — на 1 цент, сталь — на 1.20 долара, цина — на 80 центів, вовна — на 7 центів, штучний шовк — на 4 центи, бразилійська кава — на 12.5 цента. Дальший ріст інфляції заповідається через ріст платень і підвищення цін на сирівці.

У 1965-му році передбачається сповільнення росту будівельної і ключової — автомобільної промисловости, зменшення державних видатків у відсотковому відношенні і послаблення позитивного впливу обниження податків.

Демократичний уряд свідомий цих проблем, і тому говориться про обниження посередніх, акцизних податків. Але воно, правдоподібно, не матиме того ефекту, як штудерно продумана редукція прибуткового податку, яка в дійсності концентруваме середній клясі куди більше грошей. Негативно на ринкові процеси вплинуть і страйки в автоіндустрії.

Тож провідні господарські круги опинилися ніби в зачарованому колі. Загроза інфляції вимагатиме обмеження кредитів, яке в сполуці з різними невідрадними явищами може стати отим останнім цвяхом до труни ринкового просперитету. І так банкіри на своїй конвенції в Маямі Вич у днях 25-28 жовтня прийшли до переконання, що їхню кредитову політику треба зревідувати, і що хоч просперитет триватиме ще кілька місяців, все ж таки осінь 1965 року може бути небезпечною.

Хоч можливості рецесії й наростають, у міжнародному господарському відношенні становище Америки добре. За останніх п'ять років господарство СССР зросло за офіційними даними на $45 більйонів, тобто на 22%, американське за той самий час на $78 більйонів, тобто на 24%, а західноевропейське — на $78 більйонів, тобто на 24%.

Хоч економіка Західної Европи у відсотковому відношенні росте може й скорше, американська своїм виробничим потенціялом перевершує всіх. А СССР не то не здогнав ЗДА, але щораз відстає.

У 1963-му році ЗДА випродукували сталі на 20 мільйонів тонн більше як СССР, електричної енергії — на 600 більйонів кіловат, вугілля — на 30 мільйонів тонн, автомашин на 8.4 мільйона, радіоприймачів — на 15.2 мільйона, телевізорів — на 4.1 мільйона. СССР перегнав ЗДА лише у виробництві цементу.

Про сільське господарство СССР у порівнянні з американським шкода й говорити.

Совєтський громадянин тепер, у другій половині 20-го століття, має життьовий стандарт з 19-го століття. Причиною цього цілковита невдача колективної системи господарства, побіч політичного провалу монолітности комуністичного світу.

Положення народного господарства З'єднаних Держав треба завжди розглядати у коротко- і довготермінажевому відношенні. В короткометражевій проєкції, в якій, зрештою, американський пересічний громадянин насамперед заінтересований і на якій виграли демократи, економіка ЗДА може наближатися до від'ємного явища рецесії. Але в далекій проєкції американський „капіталізм суспільного добробуту" неперевершений.

Як згинув „Косар"

У київському часописі „Рабочая Газета" з 1-го листопада ц. р. львівський журналіст А. Авроцко опублікував статтю „Косар". З неї ми вперше довідуємося про особу, діяльність і смерть довгорічного секретаря ЦК Комуністичної Партії Західньої України, КПЗУ — Мирона Титовича Заячківського, який мав партійну кличку „Косар".

Мирон Заячківський, уродженець Львова, потрапив на східні землі України десь у 1917-19 роках. У статті не подано, за яких саме обставин. Йому було „радісно будувати нове життя, служити справі розвитку Радянської України. Але він знав — більше користи може принести на рідній землі, що стогнала під панським гнітом. Він рвався до боротьби", — читаємо в статті. „І йому пішли назустріч. Розпочалося життя під чужим прізвищем. У модному одязі, з документами на ім'я німецького комерсанта, він повільно йшов вулицями рідного міста".

Західня Україна була окупована Польщею. Можливо, що М. Заячківський керувався у своїй підпільній комуністичній діяльності і якимись національними почуттями, скажімо — ідею об'єднання всіх українських земель; можливо, він вірив, що влада — комуністична, але Україна — все таки окрема національна республіка.

Скоро „німецький купець" Косар розгорнув діяльність, продаючи не звичайний крам, а таки свою рідну землю: у Коломиї, в Бориславі, у Львові та в інших містах Західньої України творилися підпільні комуністичні групи, фінансовані Москвою — через руки „Косаря", відбувались комуністичні демонстрації і страйки . . .

Але, читаємо далі в статті, . . . „в умовах жорстокого фашистського терору в Польщі існувала постійна загроза арешту членів Політбюра ЦК КПЗУ", яке очолив „Косар" у 1928-му році. Тому партія перенесла свій центр у Берлін, звідки Мирон Заячківський з компанією „керував революційним рухом на Західній Україні".

У Берліні часто бачили на головній пошті чоловіка в окулярах. „Він завжди з'являвся з хлопчиком" — своїм сином Станиславом, який є тепер аспірантом Львівського медичного інституту і який може пригадати лише те, що „батько завжди поспішався, був радісний і задоволений, читаючи листи, які ми одержували". Це були листи від підпільних комуністичних „ячейок" у Західній Україні, в кінці 1920-их і на початку 1930-их років.

„Минуло п'ять років. Для стороннього ока — роки спокійного, тихого життя інтелігентної родини. У дійсності ж — тисячі днів напруженої, безперервної боротьби, повної ризика й небезпеки, радости успіхів і болю поразок — боротьби за кращу долю, за об'єднання Українського народу в єдиній Українській Радянській державі", — розповідає львівський кореспондент. „А потім . . . Потім сталося непоправне. Відкликали в Харків. За брудним донесенням провокаторів — обвинуватили в націоналізмі. В тому націоналізмі, проти якого не раз виступав" . . .

Стаття закінчується словами: „Товариш Косар став жертвою безпідставних репресій". А все таки, мовляв, червоний прапор, про який мріяв Мирон Т. Заячківський, повівас над ратушею Львова, і повівас він навіть — „на вічні часи" . . .

Не знаємо, чи справді в „Косаря" — після смерти Хвильового, масового нищення українських письменників, примусової колективізації, Соловків тощо — прокинулись рештки сумління. Скорше можна припускати, що Москва просто прибрала його з дороги, як уже використаного агента. Але з цієї похмурої, злочинної історії бачимо, яке кінчається кожна служба ворогам рідного народу.

В. Гальченко

I. Васильківський

У НЕВПИННІЙ БОРНІ
(УРИВКИ ЗІ СПОГАДІВ)

(I)

Перша світова війна і революція

Коли розпочалася перша світова війна, все заповідало тяжкі часи для українського життя в кордонах Росії. Всю українську пресу, яка так успішно почала розвиватись, заборонено. Лишився єдиний український часопис російською мовою, що виходив у Москві, „Украинская Жизнь".

На Україні почалися арешти та переслідування „мазепинців", якими були всі свідомі українці. В київській чорносотенній пресі появилися статті, зокрема в „Киевлянинъ", проти діяльних громадян. Росіяни закликали владу засилати „мазепинців" на Сибір, конфіскувати їх мастки. Пригадую, як брали ми кожний день в руки газети з очікуванням нових нападів на когось із діячів. Завжди була нова несподіванка, а одного дня появилась замітка й про нашу родину з вимогою вислати з Києва мого батька і дядька. Тільки мобілізація в дійову армію врятувала їх від Сибіру.

Успіхи російської армії на початку війни і захоплення Галичини ще більше згіршили положення українського народу вже майже на всіх соборних землях України.

В Галичині почалися теж великі арешти та депортації українських громадян, які лишилися в краю. Їх брали як закладників і вивозили в центральні райони Росії. Як могли, ми помагали тим громадянам, які переїздили через Київ. Був заснований нелегальний комітет допомоги, який збирав гроші, одяж та їжу на допомогу засланцям.

Пригадую, як переїздив через Київ С. Федак, якого ми бачили щойно два роки тому, на похороні М. Лисенка в характері делегата. Тепер його зустріли як в'язня і приймали обідом у товаристві знайомих, які помогли йому киян. Бували у нас часто українські греко-католицькі священики, які „етапним порядком" їхали до Ростова і на кілька день затримувались з своїм транспортом у Києві. Помагали ми теж українським полоненим австрійської армії. Зокрема старались відшукати серед них Українських Січових Стрільців. Були це небезпечні контакти.

Одного разу від невідомого мені січового стрільця дістав я книжечку, видану Союзом Визволення України. Був це календарик з військовим інформаційним матеріялом, нарисами та січовими піснями, статтями про Галичину і Україну. Скільки радости й гордости переживали ми в ті тяжкі часи, бачачи початки організації українського модерного війська . . .

В другому році війни, коли Росія мала щораз більше неуспіхів на фронті, діяльність українських політичних партій, які існували нелегально, активізувалась.

Українські соціял-демократичні організації у Києві провадили агітацію поміж робітниками і вояками. Працювала тут також група українських соціялістів-революціонерів, яка мала вплив головно поміж київськими студентами, видаючи нелегальний часопис „Боротьбу". Товариство Українських Поступовців теж виявляло діяльність, але було воно дуже ослаблене засланням над Волгу тодішнього провідника ТУП М. Грушевського. Подібна праця велася й в інших містах, а в Катеринославі дійшло до арештів і процесу поміж УСДРП (І. Романченко, І. Вирва та ін.).

В цілому український національний рух був позбавлений всякого легального прояву, а ще до того був мало скоординований.

Київ в часі війни дуже розрісся, бо було це найбільше прифронтове місто Південно-Західного фронту, де концентрувались запільні установи та військові шпиталі. Сюди з'їздилося на відпустку багато вояків, головно старшин, щоб погуляти після небезпечного фронтового життя. Хоч і була певні обмеження воєнного часу, був заборонений продаж горілки, ресторани, нічні кафешантани і винарні, де за добрі гроші можна було дістати все заборонене, були повні старшин. В рахунок горілку записувалось як овочі чи квіти.

Життя Києва було присвячене живчиком. Населення міста перевищувало пів мільйона, не зважаючи на частинну евакуацію деяких установ. Крім існуючих театрів постало багато театрів-мініатюр — нового типу ревій, котрих у нас раніше не було. Ці театри з легкою оперетковою програмою мали великий успіх, а їх модні пісні співали в усіх кавказьких винарнях. Війна відчувалась хіба в перевалочній кількості уніформ поміж чоловічим населенням.

В 1916 році фронт уже потребував нових поповнень резервами. Молоді річники дістали мобілізаційні накази. Шереги студентів Києва щораз рідшали.

Перейшовши кількамісячну муштру, як однорічник, восени того року я опинився в 288-ій пішій саперній Пермській дружині, яка стояла на Південно-Західньому фронті в Галичині під Бучачем.

Були це часи позиційної війни. По другій стороні нашого відтинку стояла якась турецька частина, яку незабаром замінили німці, а якийсь час австрійці. Служба в саперній частині була дуже тяжкою. Маючи порівнюючи велику віддаль від позицій противника, нашим завданням було підготовляти нові шанці, звичайно вночі. Працювали в лежачій позиції, переважно на боці, при частому обстрілі та освітлюванні з світляних ракетами. Наша частина тратила багато вояків раненими та вбитими. Зокрема тяжким був період, коли проти нас стояли німці.

Кілька місяців перебування на цьому відтинку здалися роками. На щастя, прийшло розпорядження про дислокацію. Перенесені на румунський фронт, опинились ми в умовинах значно кращих. Румунський фронт був взагалі спокійніший.

Революція 1917 року розхитала дисципліну та порядок. Користаючи з цих відносин, вдалося мені в березні опинитися в Києві в характері „хворого" у військовому шпиталі.

Український Київ до революції не був підготований. Але українські організації, політичні партії й окремі громадяни швидко зорганізувались і на 16 березня визначили на 16 березня маніфестацію. Організатори, повідомляючи відозвами та афішами про маніфестацію, не сподівались великої участи в ній населення. Слабодухи навіть передбачали цілковите фіяско. Яке ж було здивування всіх нас, коли прекрасним весняним ранком спонтанно вийшли на вулиці тисячі людей. Цю маніфестацію ще й досі я не можу забути, така вона була величня.

КНИЖКА ПРО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА — СПІВЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ*

В березні і квітні ц. р. появилися в „Свободі" фейлетони д-ра Луки Луцева під заг. „Тарас Шевченко — співець української слави і волі". Вони були сенсацією для тих читачів, які цікавляться культурою українського народу і які стежать за тим, що діється в поневоленій Україні.

Тепер саме появилася ця праця в окремому виданні з гарною двокольоровою обкладинкою Тараса Шумиловича, прикрашена 28 фотознімками.

Та книжка д-ра Луки Луцева має свою вартість навіть і без тих прикрас, якими є в ній численні світлини. Вартість її в тому змісті, який вона подає і який представляє українського поета, як „співця української слави і волі", спростовуючи одночасно той фальш, яким обмотують автора „Кобзаря" підсовєтські автори, що хотіли б показати поневоленому московськими комуністами українському народові, що Тарас Шевченко, нібито, ціле своє життя про ніщо інше не дбав, як тільки про те, щоб Москва панувала над Україною.

Шевченкові твори явно заперечують такі твердження тих усіх, що українською чи російською мовами пишуть про Тараса Шевченка. Але підсовєтські „науковці" знають тільки таку „правду", якої треба комуністичній Москві. І тому то такий „спеціяліст" від Шевченка, як Є. П. Кирилюк відважується навіть твердити, що Т. Шевченко хвалить Богдана Хмельницького за те, що він „возз'єднав" Україну з Москвою, хоч Шевченкові твори аж кричать проти такого явного перекручення думок українського поета.

Працю д-ра Л. Луцева читається з дійсним зацікавленням тому, що вона старається вияснювати окремі проблеми шевченкової творчости на окремих творах поета. Такий спосіб опрацьовання тем є пластичніший від методики, в якій науковець якусь загальну тему вияснює на основі багатьох творів поета.

Д-р Л. Луців хронологічно розглядає всі 13 так званих „історичних поем" Шевченка: Іван Підкова, Тарасова ніч, Гайдамаки, Гамалія, Сліпий (Невольник), Іржавець, Чернець, Швачка, У неділеньку у святую, Заступила чорна хмара, Буває в неволі іноді згадаю, За байраком байрак і Хустина.

Після того йде огляд 11-ох „політичних поем" Шевченка: Розрита могила, Чигрине, Сон (у всякого своя доля), Великий льох, Посланіє, Холодний яр, Кавказ, Три літа, Заповіт, Юродивий і Бували війни й військові свари.

Автор використав численну наукову літературу, також і підсовєтських дослідників, та переконливо доказав, що Тарас Шевченко все своє життя думав про долю України, співав про її славу і волю та турбувався тим, щоб „злії люди" не приспали його Батьківщини і не збудили її „окраденую в огні" (ст. 182).

Очевидно, що Москва не може згідно з немилою для себе правдою пояснювати Шевченкові твори. Вона фальшує „Кобзаря" і одночасно кричить, що це „буржуазні націоналісти" спотворюють українського поета. Є. П. Кирилюк назвав був спотворювачем Шевченка і д-ра Луку Луцева.

Д-р Лука Луців вірно стверджує, що „Москва вже кілька років веде атаку на Шевченка, щоб здобути цю українську фортецю, якою був і є український поет у боротьбі за волю свого народу. Шевченко був смолоскипом у жахливому царстві темряви. Не перестав він ним бути і тоді, коли замість царського насилля прийшов комуністичний терор, який панує і досі. Не можучи загасити полум'я Шевченкової творчости, Москва наказала своїм писарям обманювати українських читачів, що український поет на те тільки жив, щоб радіти, що Москва, почавши від 1654 року — поневолює Україну". (ст. 181).

Книжка доповнена статтейкою ред. А. Драгана „Дещо про автора" та „Післясловом" автора, де пишеться таке:

„Є. П. Кирилюк не може зрозуміти, що у вільному світі можна некорисливо працювати згідно зі своїм сумлінням, і тому пише про „мерзенну душу, запродану заокеанським імперіялістам". Ми не є злобні і не бажаємо, щоб Є. П. Кирилюк мав стільки майна, скільки ми тут дістали за „свою душу" (ст. 187).

Книжка д-ра Луки Луцева і своїм змістом і виглядом заслуговує на те, щоб її прочитали всі ті, які цікавляться боротьбою українського народу за свою волю. Вона повинна знайтися в руках учнів старших кляс шкіл українознавства та студентів колегій, бо в ній показано, як Шевченко „всю славу українську" переніс в ту єдину книжку, що її назвав „Кобзар".

І. Близнак

*) Лука Луців. Тарас Шевченко — співець української слави і волі. Наукове Товариство ім. Шевченка і „Свобода". Ню Йорк — Джерзі Сиrі, 1964, ст. 192. Обкладинка роботи Тараса Шумиловича.

Балтімор вшановує пам'ять полк. Андрія Мельника

В неділю 8 листопада 1964 р. з ініціятиви місцевого Відділу ОДВУ і при співучасті Об'єднання Бувших Вояків Українських Армій (ОбВУА), Т-ва Прихильників УНР і УАТ „Зарево" вшановано в Балтіморі пам'ять полк. А. Мельника, голови ПУН та визначного українського військового і політичного діяча, однієї з найвизначніших постатей нашої модерної історії.

Заупокійні панахиди за спокій душі сл. п. А. Мельника відбулись в усіх місцевих українських церквах. В Українській Греко-Католицькій Церкві правив панахиду о. парох П. Мельничук у співслуженні двох священиків. В Українській Православній Церкві панахиду правив і з надзвичайно зворушливим словом звернувся до вірних о. Ілінський. Панахиду на Куртіс-Бею правив о. В. Соловій.

В цей самий день відбулись в приміщенні місцевої „Самопомочі" Жалібні Сходини, в яких взяли участь представники майже всіх місцевих організацій та численне громадянство.

Сходинами проводив голова місцевого відділу ОДВУ проф. П. Войтович, який представив полк. А. Мельника, як визначного українського військовика, команданта УВО і керманича ОУН.

До Жалібної Президії Сходин входили: д-р Д. Коструб'як (Відділ УККА), п. О. Хархаліс (ОбВУА), д-р О. Дирій (Т-во Прихильників УНР), О. Зінкевич (УАТ „Зарево"), мгр. Л. Лемішка (СУА), п-ні О. Пісецька (Пласт), п. В. Чорнодольський („Провидіння"), п. Т. Хай („Самопоміч"), п. Л. Подоляк (Українська Кредитівка).

На сходинах виступили — п. О. Хархаліс, який представив, в зворушливих словах, образ полк. А. Мельника, як старшину УСС і Січових Стрільців та команданта УВО; д-р О. Дирій говорив про полковника А. Мельника, як політичного діяча, якому завжди були дорогі традиції УНР і який змагав до об'єднання всіх українських самостійницьких сил; О. Зінкевич — зобразив полк. А. Мельника, як людину чистого характеру, ділячись з присутніми споминами зі своїх зустрічів з Полковником.

Зі словами співчуття, відзначуючи великі заслуги полк. А. Мельника для українського народу, виступили д-р Д. Коструб'як, сотн. І. Трегубенко, мгр. А. Булавка і д-р Я. Шав'як, а також відчитано лист - співчуття від місцевого відділу ООЧСУ.

В жалібно прибраній залі, слухаючи представників різних організацій, не в одного присутнього видно було на очах сльози зворушення. Не один з присутніх виконував колись доручення УВО чи згодом ОУН, які очолював полковник. Не один з їхніх знайомих чи рідних, будучи членом УВО чи ОУН, загинули в боротьбі за українську державність на широких просторах нашої Батьківщини.

Жалібні Сходини балтіморської Громади залишаться в пам'яті присутніх на довгий час, як і залишиться в їхніх серцях спомин про Полковника А. Мельника на ціле життя.

О. З.

ВІСТІ З-НАД ПАЦИФІКУ

Інтернаціональна виставка

Протягом трьох днів — 16, 17 і 18 жовтня в Лос Анджелесі була відкрита Інтернаціональна виставка з участю коло сотні національностей. Виставку влаштовано в приміщеннях місцевого летовища під патронатом повітової ради та в співпраці з представниками різних національних організацій Лос Анджелесу. Тут мали свій відділ на виставці й українці з кільканадцятьма експонатами культурно-мистецьких виробів. Серед багатьох різнонаціональних прапорів учасників Виставки повівав також український, а в спеціяльній брошурі, випущеній у величезному накладі для безкоштовного розповсюдження серед відвідувачів, була спеціяльна історична згадка про Україну. Постійно й безперервно цілий день відбувалися також мистецькі попиcи національних груп, що брали участь у Виставці.

Двічі виступав хор „Кобзар" під керівництвом В. Божика, як також танцювальна група п. Смальцева, керівника місцевої балетної школи, в якій хоч і нема чомусь українців-студентів, проте український танок є предметом навчання. Українці, на жаль, не зуміли створити групи українського балету, з якою так охоче хотів би попрацювати лотиш Смальцев, зате при необхідності десь виступити перед чужинцями з нашими національними танками нас виручає той же Смальців, бо він — неперевершений балетмайстер на цьому терені від того часу, як переїхав сюди з Арґентини, де при Українській Центральній Репрезентації мав український балет, з яким виступав у найкращих театрах столиці Арґентини, в телевізії та в Українському Народному Домі. „Кобзар" на Виставці співав, як і скрізь, добре, але варто порадити упорядчикам програми не заанґажовувати нашого славного „Кобзаря" при подібних виставках, бо провізорична сцена та спів при таких обставинах — майже на відкритій площі при надзвичайному рухові пасажирів на аеропорті — не роблять бажаного ефекту ані мистецького, ані національно-політичного характеру.

Листопадова імпреза

На Листопадовій імпрезі в народному домі Лос Анджелесу в неділю, 8 листопада відзначено три події: вставанням з місць і врочистою мовчанкою вшановано пам'ять спочилого Голови ПУН, старого Усусуса, Полковника Андрія Мельника; вшановано чин Листопадового Зриву 1918 року; вшановано пам'ять поляглих Усусусів та відзначено 50-ліття їхнього першого виступу за українські ідеали. Почесним присутнім на імпрезі був 70-літній Андрій Прокопович — єдиний в Лос Анджелесі член першої формації УСС півстоліття тому.

Імпреза була небагата кількістю точок програми, але в атмосфері пієтизму та з глибокого змісту промовою голови УКО мгр О. Веселого.

Промова виголошена була прикладом доповіді, побудованої на об'єктивних з історичного погляду твердженнях та наскрізь пронизана духом соборництва. „Не було б 22-го січня 1918 року, — не було б і 1-го листопада того ж року — казав доповідач. — Не було б 1-го листопада — не було б і 22-го січня 1919 року". Протягом 45 хвилин промовець не переповідав усіх подій 1-го листопада, а дав свій огляд тим подіям, і цим була цінна його промова.

Хор „Кобзар" під керівництвом маестра В. Божика відспівав три пісні, вшановуючи ними також стрілецького композитора Мих. Гайворонського: „Вилітали сизі орли", „Їхав стрілець на війноньку" в обробці Леонтовича (цю пісню виконано лише жіночими голосами під акомп. Іринея Угрина на гітарі) та „Живи, Україно!" — слова Олеся. На святі відчитано також вірша: „Усусусе, не сумуй". Та всеж найбільше оплесків двох сотoк людей отримали брати Захарчуки: Івась-8 років, Володимир-10 р., Богдан-11 р. і Роман-13 років. Вони вийшли у вишитих сорочках, маршуючи, мов стрільці, на сцені та співаючи стрілецьких пісень. Потім за командою Романа, найстаршого, продеклямували ряд віршів такого змісту, що справді треба вітати від щирого серця батьків Петра і Стефу Захарчуків, які самі вдома без жодної реклями і без заходів збоку організаторів імпрези підготували з дітьми таку милу сценку.

Автором символічної композиції українського прапору з падаючим листом, датою 1-го листопада і літер УСС, що прикрашали сцену, був п. Богдан Гірка.

Іван Овечко

„Лемківські різьбарі"

„Поблизу села Підвисокого на Тернопільщині є хутір Гутиське. Тут живуть лемки. Майже всі вони — чудові різьбарі по дереву." Недавно помер там талановитий різьбар Орисик, але його знання перейняв син Степан. На хуторі працюють понад 30 різьбарів-лемків. („Рабочая Газета" з 1 листопада).

Великий Календар-Альманах УНС вже зданий до друку

У п'ятницю, 13-го листопада, здано на пресу перші аркуші великого й багато ілюстрованого Календаря Українського Народного Союзу на 1965-ий рік. Календар матиме 224 сторінки друку на першоякісному папері, на яких поміщено приблизно 40 статтей, споминів, оповідань та багато різноманітного календарного матеріялу. Новістю в новому календарі УНС будуть мистецькі заголовки статтей в артистичному оформленні видатного нашого молодого артиста-маляра Богдана Титли. *На фото:* п. Б. Титла *(другий зліва)* вияснює керівникам книжкового й газетного відділів друкарні, пп. Анатолеві Домарацькому і Романові Ференцевичеві *(третій і четвертий зліва)* справу артистичного оформлення сторінок календаря, якій з цікавістю прислуховується і приглядається ред. д-р Лука Луців *(перший зліва)*.

Виставка пам'яток української визвольної війни в Торонті

В перших днях червня стараннями Українського Воєнно - Історичного Інституту в Торонті в Українському Домі при вул. Крісті, ч. 83, зорганізовано Виставку пам'яток української визвольної війни 1918—1921 рр.

Виставку організованими групами відвідала, м. ін. молодь, РПІ ім. Ю. Липи при місцевому О. СУМ.

Виставлені експонати зробили на юних відвідувачів сильне враження, особливо ж вояцькі одострої та бойові прапори відновлених козацьких полків, між ними окривавлений прапор кінного полку Запорізької Стрілецької Дивізії, відомого під назвою „Полк Чорних Запоріжців"; малиновий прапор Шостої Січової Стрілецької Дивізії з зображенням Матері Божої, покровительки дивізії; знамено 1-го Січового полку ім. гетьмана Петра Дорошенка з дивізії Синьожупанників та ін.

В листі з 2го липня генерал Михайло Садовський писав до Управи школи: „Без перебільшення тверджу, що ця, 41-ша виставка пройшла для мене з найбільшою приємністю.

Мило було бачити, як з великим заінтересуванням діти оглядали виставлені експонати і спостерігали їхню з'осереджену уважливість під час пояснювання цих експонатів дорогих пам'яток. Ще ніде і ніхто на попередніх виставках не уділив так багато уваги на дітей, як оце у Вас. А це ж найголовніше — дати дітям і підростаючому поколінню відомості про нашу визвольну війну за Волю і Державність нашої страдної Матері України".

Михайло Садовський,
директор Інституту.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Шевченківська виставка у Судбурській громадській бібліотеці в Канаді

Судбури. — Молодь Українського Національного Об'єднання в Судбурах влаштувала в кінці вересня Виставку Т. Шевченка та книжок про нього, українською й іншими мовами. Виставка відбулася в приміщенні місцевої громадської бібліотеки і тривала від 28 вересня до 3 жовтня. Душею Виставки була культурно-освітня референтка МУНО Зоряна Гриценко, якій допомагали учителька народної школи в Судбурах Віра Гриценко та Микола Нікільчук — мистецький співробітник місцевої телевізійної станції. Пані Н. Закидальська з кооперативи „Плай" у Торонті, та бібліотека Манітобського університету безкоштовно позичили книжки для цієї виставки, що її оглядали не тільки українці, а й інші, зокрема чимало канадійської середньошкільної молоді. Так організована українська молодь у цьому місті вшанувала пам'ять Т. Шевченка в 150-ту річницю його народження.

В Едмонтоні вшанували проф. І. Кейвана

Літературно - мистецький клюб в Едмонтоні 25 жовтня влаштував мистецький вечір з нагоди виходу в світ нової книжки проф. І. Кейвана, „Т. Г. Шевченко — образотворчий мистець".

Проф. Я. Славутич відкрив вечір. Він зауважив, що КУК цього року відзначив Шевченківською медалею людей, що дійсно на це заслуговують.

Головний доповідач, мистець Ю. Крайківський, говорив про творчість І. Кейвана та розповів творчу біографію Шевченка, стараючися навести порівняння між Шевченком і проф. І. Кейваном.

Сильветку проф. І. Кейвана гарно подав магістер Ю. Стефаник. Програму закінчив маєстро Р. Осташевський читанням уривків нової книги проф. І. Кейвана. — Крім програми, гості й члени клюбу мали змогу оглянути Шевченківську медалю, якою КУК нагородив проф. І. Кейвана за його книжку про мистецьку творчість Шевченка. Присутніх було коло 70 осіб.

Д. Струк

Праця д-ра Григора Маланчука про Соерена Кіеркеґаарда

(Бібліографічна записка)

Kierkegaard's Way to the Truth. An Introduction to the Authorship of Soeren Kierkegaard. By Gregor Malantschuk. Translated from the Danish by Mary Michelsen. Minneapolis, Augsburg Publishing House, 1963. 126 pp.

До публікації українських вчених в світі приєднується і недавно видана англійською мовою праця українського науковця про видатного данського філософа та теолога — Соерена Кіеркеґаарда, народж в Копенгазі 1813 р. та померлого 1855 р., нашим земляком, знавцем учення того філософа, проф. д-ром Григорієм Маланчуком. Кіеркеґаард мав великий вплив на розвиток данської літератури та на модерну філософію екзистенціялізму, і тому нова праця про нього авторства, українця д-ра Гр. Маланчука набрала належного розголосу в світі, зараховуючи нашого земляка до не багатьох знавців того філософа.

Праця називається: „Дорога Кіеркеґаарда до правди, вступ до його філософії". Нас цікавить автор і залишаємо фахову оцінку книги для спеціялістів від філософії. Про нього писав проф. Янсен Б. в данській публікації з гордістю і повагою.

Д-р Гр. Маланчук є уродженцем Західньої України. Навчався він в Гарбузові, Золочеві та Тернополі. В 1923 році, коли Західню Україну зайняла Польща і створила на ЗУЗ хаос і переслідування українства, автор втік до Німеччини. В Німеччині після належних студій, здобув звання доктора філософії в Берлінськім університеті. Після приходу до влади Гітлера він покинув Німеччину і 1934 р. переїхав до Копенгаги в Данії. Як спеціяліст від філософії його зацікавлення спрямувались до студій над великим данським філософом Кіеркеґаардом, заохочений до них професором Копенгаґського університету, Едвардом Гайсмаром, що навіть став приятелем українського вченого.

Ще як студент д-р Гр. Маланчук вивчав писання філософа Кіеркеґаарда і свої висновки містив у данських журналах. Ними здобув він собі належне признання, став членом проводу Кіеркеґаардського Товариства Данії та від 1941-го р. є керівником студійних груп того філософа. Він є інструктором філософії Коледжу в Копенгазі та інструктором Україніки в Університеті в Копенгазі. Праця д-ра Гр. Маланчука про Кіеркеґаарда має велике значення на думку критиків. Слід йому побажати дальших успіхів в його науковій праці та в ширенню доброго імени українця в світі.

Праця обіймає сім розділів та повну бібліографію і пояснення. В ній автор говорить про добу розкладу в оцінці Кіеркеґаарда, погляди того філософа про естетику, етику, релігію, проблеми особистости та невмирущости, діялектику волі. Міркування оперті на глибокій релігійності і критиці облудного матеріялізму нашої доби.

Праця є попереджена вступною статтею автора, в якій він пояснює, що ще в 1951 році виголосив він чотири лекції про вступ до праць Кіеркеґаарда в Товаристві Кіеркеґаарда в Копенгазі. В них автор говорив про значення цієї філософічної системи для нашої доби. Внаслідок тих лекцій виникла ця публікація українця про славного данського філософа, яку переклала на англійську мову пані Мері Міхельсен.

Д-р Ол. Соколишин

Студентський хор в Монтреалі

Студентський хор в Монтреалі після вакаційної перерви продовжує працю. Плян праці начеркнено під час сходин Управи й членів хору в середу 2-го вересня 1964 р. в Домі Молоді.

Дотеперішній голова хору п. Мирон Гаврилюк передав присутнім 44-ом членам хору звідомлення з праці. Він ствердив відрадне явище в хорі, а саме постійний розріст та посилення хору новими членами. Співпраця хористів з Управою та з диригентом, мґр. В. Бринявським дала гарні успіхи. Наявним признанням для праці хору з сторони Громадянства були не лише оплески на публічних виступах студ. хору, але й цінні матеріяльні дотації, що їх жертвували для потреб хору місцевий відділ ЛВУ, ОЖ ЛВУ та інші.

Ці пожертви стали фінансовою базою для існування студ. хору в Монтреалі.

Студентський Хор в Монтреалі є хорово-музичною організацією для студентів українців цілого Монтреалу.

Пан М. Гаврилюк висловив подяку членам проводу й членам хору за жертвенну співпрацю, і висловив подяку Організаціям, що морально й матеріяльно допомагали хорові. Зокрема подякував диригентові В. Бринявському за безкорисну мистецьку опіку хором та всім солістам й піяністам, та діловим членам, що вложили стільки старань, часу й зусиль для розбудови й вдержання хору в Монтреалі.

Після короткої дискусії над звітом, присутні члени хору вибрали новий провід Студ. хору на новий рік: Борис Будний — голова, мґр. В. Бринявський — диригент, п-на Славка Максимків — місто-голова, Володимир Попович — секретар, Наталія Дяків — акомпаніяторка, Маріянна Паркін — однострої.

Друга частина сходин членів хору перемінилася в прощальний вечір із дотеперішнім головою. Мирон Гаврилюк покінчив перед вакаціями студії в Льойоля Коледжі з успіхом „кум лявде" та перейшов на вищі медичні студії до Торонтонського університету. Наш дотеперішній голова й провідник хору змушений на якийсь час розлучитися з Монтреалем. Присутні хористи під проводом нового голови зложили п. Гаврилюкові насцирішці признання й подяку за його працю, бо був він в хорі не лише провідником і головою, але й організатором, ентузіястом студентського організованого життя, солідним працівником, піяністом в хорі, з глибоким знанням музичного мистецтва, а передовсім активним українським студентом, що хоче і вміє працювати для ідеї. Пан М. Гаврилюк був активним членом Комісії Укр. Студ. Радіопередач, які за його музичним оформленням проходили впродовж цілого минулого року в рамах радіопрограми „Говорить Монтреал", і за це належиться йому не менша подяка та признання.

Складаючи подяку за дотеперішню працю новообраний голова хору в імені всіх членів та співпраціняків передав п. Миронові Гаврилюкові сердечні бажання успіхів в майбутніх студіях на Торонтонському університеті та висловив бажання, щоб був і в майбутньому активним лучником живучости студентського життя двох найбільших осередків Торонта й Монтреалу.

Борис Будний
за Управу і членство Укр. Студ. Хору в Монтреалі

НА ШЛЯХУ НОВОГО ЖИТТЯ

(З приводу вінчання Уляни і Бориса Глинських в Ньюарку)

Життя пливе широким річищем мов велика ріка. Події чергуються, і кожна важлива своєю власною питоменністю.

І от недавно зайшла така подія в житті ньюаркської української громади, яка спричинила всім радість. Ще одна молода пара станула перед вівтарем і присягла Всевишньому у своєму подружньому зв'язку завжди бути вірною його законам, та виконати свій обов'язок і перед українською спільнотою, з якої обоє молодят вийшли, і в атмосфері якої вони зростали.

Уляна Цяпка і Борис Глинський присягли собі любов і вірність аж до смерти. Вона — доня добре знайомих громаді п-ва Омеляни і Михайла Цяпків, які завжди брали живу участь у суспільній роботі і тому втішаються і загальною симпатією і повагою. Він — син п-ва Наталії і Зенона Глинських. Провидіння веліло пана Зенона вчасно покликати до себе, і йому не довелося благословити сина на шлях нового життя. Мати і син недавно прибули до Америки по довгому скитанні на трьох різних континентах.

Уляна приїхала маленькою дівчинкою до Америки. Тут вона росла, ходила до парафіяльної школи, згодом до середньої, та до стейтового коледжу Рутґерса. Ціла громада раділа успіхами Уляни. Вона завжди була прекрасною ученицею, визнавалася зокрема в математиці, в якій вона завжди своїх колеґ перевищала. В математиці вона і спеціялізувалася в коледжі Рутґерс, де вона мала повну стипендію як відмінниця. Уляна знаходила час і на працю в Пласті, і в Студентській громаді та й інших позашкільних зайняттях. Завжди усміхнена, завжди ввічлива.

Борис пробивався через життя у невідрадних умовинах. По смерті батька йому приходилося і працювати і навчатися в університеті, де він спеціялізувався в мовах. В Америці відбув військову службу, покінчив студії і влашов і він час і на студентське життя в громаді і на роботу на суспільному полі.

Уляна і Борис були добрими дітьми у своїх батьків. Вони виповняли свої обов'язки, наложені їм їхнім віком як учні і студенти, а згодом і як дорослі члени громади. Тому теж ті всі, що були приявні на урочистості їхнього вінчання і на прийнятті, радісно гляділи в їхнє будуче. Молоді люди, котрі завжди як слід розуміли свої завдання, напевно стануть позитивними і корисними членами громади як одна спільна одиниця-родина, і розумітимуть своє завдання — як подружжя.

Вое житимуть і діятимуть по Божих законах в користь нашої української спільноти. Вони розумітимуть, що родинне життя не є якоюсь приватною справою, але наскрізь суспільною, і що гарна родина запевнює ріст громади.

Уляно і Борисе! — Всі приявні на Вашому шлюбі, і неприявні друзі і знайомі, бажають Вам всього найкращого на шляху Вашого нового життя.

М. Ч.

Уляна і Борис Глинські

Нова радієва „Веселка" над Рочестером

При читанню звідомлень про радієві авдиції по різних містах, нагадуються мені слова М. Шашкевича з „Русалки Дністрової":

„Судилося нам послідними бути!"... Бо і справді! В Рочестері статистики нараховують аж понад 10,000 українців, і не може вдержатись українська радієва авдиція? Факти потверджують цей сумний стан! — Як ми приїхали сюди в 1949 р., застали слабоньку авдицію, яку вів місцевий купець п. К. Шевчук і тов.

Така авдиція продовжалась рік.

В 1952 р. пущено в рух, значно кращу авдицію, яку фінансували тут. купці Кубарич і Шереліс (литвин), а частинно Зарецький і Дворський. Вів її вміло п. мґр. Чорнобіль. Вона проіснувала 4 роки. Потім забракло фондів.

Аж в 1962 власники мясарні панство Крижанівські зголосили готовість фінансувати святочні українські радієві авдиції на Різдвяні та Великодні свята.

Ведення їх перебрав знов мґр. Чорнобіль. Послідню Великодню авдицію перевів п. Борис Губка.

Врешті громада зрозуміла, що самих святочних авдицій то таки трохи замало на таке скупчення українців. І зібрались охочі та свідомі українці: згадані вже панство Крижанівські, власники ґалянт. фірми „Кути" панство Кахникевичі, власники пересилкового бюра пп. Шереліс і Крамарчук, власник похор. заведення п. Павло Гаріс і Укр. Клюб на „Вест-Сайді" й вирішили фінансувати укр. радієві авдиції щосуботи від год. 7—7:30 вечором.

Ведення тих авдицій доручено добре вже обізнаному з тим ділом мґрові Р. Чорнобілеві.

Ініціятиву до шляхетного почину дала Управа тут. Відділу УКК, головно панове Михайло Єйна і Хар. Довгалюк. Вони зрозуміли вагу тої засади, яку так влучно очеркнув парох місц. церкви св. Йосафата Всеч. О. Чомко: „Громада без радія — то як церква без дзвона!". Відбулись вже перші авдиції. І всі вони стояли на належній висоті.

Дай, Боже, якнайкращих успіхів!

Всі свідомі українці Рочестеру повинні всіми силами підтримати цю важну для всіх нас ділянку.

Петро Зубрицький

● **Конгресмен демократ** із Тексасу Волтер Е. Роджерс пропонує федеральний закон, який забороняв би користуватися кандидатам брехнями та очорнюванням своїх противників під час виборчої кампанії. Мала б бути зорганізована окрема Конґресова Комісія в справах виборчої кампанії, яка мала б право припиняти нечесну виборчу кампанію.

УСК переміг „Чорноморську Січ" і впевнено веде у Південній Дивізії

УСК Ню Йорк здобув минулої неділі, 15-го листопада в Ньюарку перемогу 5:0 над футболістами „Чорноморської Січі" у міждивізійних мистецьких змаганнях Східньої Конференції. Цією черговою виграною УСК ще раз підкреслив свою сильну позицію претендента на чемпіона в першому сезоні нової найвищої кляси футболу на Сході ЗДА. „Ч. Січ" ставила завзятий опір сильній дружині УСК-у, але здекомплетований склад „Січі" через брак контужених Павлишина і МекЛоскі був надто слабий кондиційно та незіграний в обличчі досвідченого противника. Ворота для УСК-у здобули: Сметгирст 2, Пирдон, Шмотолоха і Шеферс.

В таблиці гор Південної Дивізії веде УСК після десятого круга змагань, маючи 7 виграних, 2 нерішені і 1 програну, які дають у підсумках 16:4 точок і 27:5 воріт. „Чорноморська Січ" займає у Північній Дивізії останнє місце з точками 3:13 і відношенням воріт 10:27.

„Тризуб" Філядельфія постарався про реванш перемогою 2:0 над твердою німецькою одинадцяткою Н. Й. „Гота" у відплатних мистецьких змаганнях Південної Дивізії, які відбулися минулої неділі у Філядельфії. Обидвоє воріт здобули тризубівці в першій півгрі: на 37-ій хвилині В. Віоля добив випущений з рук воротаря м'яч після стрілу головою Мендеза, а на 42-ій хвилині гри К. Яковина переніс одержаний м'яч від Ферейри понад воротаря, який вибіг з воріт. В другій півгрі німці перебрали ініціятиву, але наступи їх нападу з новим підкріпленням з Канади — Петерсономударемнили добрі дефензивні лінії „Тризуба". В таблиці гор Південної Дивізії стоїть „Тризуб" на другому місці з 4 виграними, 5 нерішеними і 1 програною, які складаються на 13:7 точок і відношення воріт 19:11.

Інші вислідя змагань „Східньої Конференції": „Дойчунґари" — „Метрос" 1:4, Н. Й. Амерікенс — Грецько-Ам. СК 1:2, „Мінерва" — „БВ Ґотче" 1:2, „Н. Й. Інтер" — „Джуліяна" 2:2.

Дещо з культурно-мистецького життя нашої громади в Гантері, Н. Й.

Гаряче літо причинилося до більшого числа літників в Гантері. Прекрасна церковця в гуцульському стилі притягала увагу кожного, хто побував у тих сторонах. Нерідко можна було бачити, як старі бабусі, підпираючись паличкою, пнялись вгору, щоб і всередині її оглянути, де є оригінальний іконостас. На цей іконостас, долота обдарованого скульптора, Михайла Черешньовського, з образами святих, намальованими такої самої міри визначним мистцем Петром Холодним, не можна дивитися без зворушення та гордости, що українці мають таку гарну традицію та мистців, які потрафили її так талановито віддати.

Підхід до церковці є влегшений завдяки невтомному д-р Макаревичеві, який зі своїм сином сам вробив сходи та навіть дав кріпкі поруччя. Працювали вони завзято, не звертаючи уваги на пекуче сонце.

На Кобзярівці було, як звичайно, багато гостей. Зустрічалися там знайомі з різних сторін ЗДА, а то й з Канади. Ті, що побували там в першій половині липня, мали приємність бути на відкритті Української Мистецької Галерії з Ню Йорку. Керівником її є Ольга Соневицька, яка влаштувала інтересну виставку.

В просторій їдальні Кобзярівки порозвішувано на стінах та на станках картини двох десяток українських мистців. Усі експонати були призначені на продаж, бо це є ціллю галерії. Любителі образотворчого мистецтва мали нагоду оглянути твори відомих мистців: Андрусева, Булавицького, Божемського, Гніздовського, Гуцуляка, Зарицької, Іванця, Ека та його сина Юрія Козака, Кузьми, Мазепи, Морозової, Осінчука, Паторожи, Смольського та Соловія. Що до техніки, то переважали олійні картини, але й немало було темпери, кілька дереворитів, та акварель. Численні глядачі та немалий процент з того покупців, висловлювали признання для організаторки тої імпрези. П. Соневицька завдала собі немало труду, щоб припильнувати усього навіть в подробицях. Працювала вона з ентузіязмом. Галерія має в нашому середовищі в можливості показати ті твори наших мистців, які вони призначили на продаж.

Галерія в літньому сезоні в Гантері зробила на глядачів корисне враження. Експонати, добирані старанно, її мистецький дорадник, Едвард Козак.

На відкритті Ґалерії були присутні й декілька мистців, Петро Антрусів з Філядельфії, Олекса Булавицький з Міннеаполісу, Любослав Гуцалюк та Едвард і Юрій Козаки з Дітройту. Обличчя Галерії мінялося щокілька днів, бо на місці проданих образів вивішувано зараз нові

Думка створити ґалерію була щасливою. Допоможеться мистцям в продажі їхніх праць, а громадянству дасться можливість вибрати й закупити цінні картини наших мистців.

Після вакацій Галерія виставляє образи у відремонтованій залі Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку.

Мґр. Рожа Шульова

Роялісти і республіканці в Ємені підписали перемир'я в громадянській війні

Каїро. — Єменський президент Абдуллах ель-Саллял повідомив, що в громадянській війні, яка триває в тій країні від вересня 1962 року, настало перемир'я: роялісти, прихильники скиненого імама Мохаммеда ель Бадра, і республіканці, які прийшли до влади виключно завдяки збройній допомозі збоку сусідської Об'єднаної Арабської Республіки, після кількох нарад погодилися на військове перемир'я та переговорюють далі про плебісцит у справі державного устрою чи про коаліційне правління. До безпосередніх нарад між роялістами і республіканцями прийшло внаслідку згоди між президентом згаданої Арабської Республіки Абдель Гамалем Нассером та королем — тоді ще наступником престолу — Савді Арабії Фейсалем: кожний з них підтримував один ворожий табір в Ємені. Фейсал змагає до того, щоб Об'єднана Арабська Республіка відкликала свою армію: там було —40.000 єгипетського війська, на якому спирався насильно введений республіканський режим.

● **У місті Бетлфорді, Саскачеван, у Канаді**, відбулися вибори до міської управи. Посадником Бетлфорду був одноголосно перевибраний на цю каденцію Нестор В. Гуцуляк.

ТАРЗАН, ч. 5339. Неспокій Сема Вотерса...

Вернувшися до вітальні, Тарзан і Том були вдоволені, бо вкінці побачили, що Сем Вотерс опритомнів.

— Виглядає, що ви були могутніші, як горилла, — жартом сказав Тарзан. Сем насупив брови. — Горилла...?

Нагло на людину найшла паніка. — Моя донька, де вона є... І де є Адам Стови?